

Inköbspolicy

Fastställt av regionfullmäktige
Framtagen av regionstyrelseförvaltningen
Datum 2022-06-20
Gäller 2022-2026
Ärendenr RS 2022/515
Version [1.0]

Inköbspolicy Innehåll

1	Inledning	2
2	Syfte	2
3	Grundläggande förutsättningar för Region Gotlands inköp	2
3.1	EU-direktiv och grundprinciperna för upphandling	2
3.2	Sveriges upphandlingslagstiftning	2
3.3	Nationella upphandlingsstrategin	3
3.4	Region Gotlands vision och mål	3
4	Vägledande principer för beslut och styrning	3
4.1	Affärsmässiga inköp	3
4.2	Affärsetiska inköp	4
4.3	Hållbara inköp	4
5	Ansvar för Region Gotlands inköpsverksamhet	4
5.1	Regionfullmäktiges ansvar	4
5.2	Regionstyrelsens ansvar	4
5.3	Nämndernas ansvar	5
5.4	Upphandlingsstödsenhetens ansvar	5
5.5	Budgetansvarigs ansvar	6
5.6	Medarbetares ansvar	6
6	Implementering och förvaltning av Region Gotlands inköbspolicy	6

1 Inledning

Genom att arbeta strategiskt med inköp ges förutsättningar för att skapa goda affärer. Region Gotlands inköspolicy med tillhörande riktlinjer omfattar alla inköp och gäller för samtliga nämnder.

2 Syfte

Syftet med Region Gotlands inköspolicy är att styra alla inköp så att de bidrar till att nå Region Gotlands vision och mål samt tillgodose våra behov av varor, tjänster och byggtreprenader.

Region Gotlands inköspolicy beskriver övergripande de förutsättningar som reglerar och ligger till grund för inköp, vilka principer som är vägledande för beslut och styrning samt ansvarsfördelning. Vidare anges hur inköspolicyn ska förvaltas.

3 Grundläggande förutsättningar för Region Gotlands inköp

Till grund för inköspolicyn och allt inköpsarbete på Region Gotland ligger:

- EU-direktiv och grundprinciperna för upphandling
- Sveriges upphandlingslagstiftning
- Nationella upphandlingsstrategin
- Region Gotlands vision och mål

Nedan beskrivs dessa grundläggande förutsättningar kortfattat.

3.1 EU-direktiv och grundprinciperna för upphandling

Regelverket för offentlig upphandling bygger på EU-direktiv som syftar till att skapa en inre marknad inom EU. Region Gotland är skyldig att följa dessa lagar och grundprinciper som styr offentlig upphandling. De grundläggande principer som genomsyrar upphandlingslagstiftningen är:

- Icke-diskriminering
- Likabehandling
- Proportionalitet
- Öppenhet (transparens)
- Ömsesidigt erkännande

3.2 Sveriges upphandlingslagstiftning

Den svenska upphandlingslagstiftningen består av ett flertal lagar som styr olika delar av de offentliga inköpen exempelvis:

- Lagen om offentlig upphandling, LOU
- Lagen om upphandling inom försörjningssektorerna, LUF
- Lagen om upphandling av koncessioner, LUK
- Lagen om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, LUF5
- Lagen om valfrihetssystem, LOV

3.3 Nationella upphandlingsstrategin

Den nationella upphandlingsstrategin syftar till att utveckla de offentliga upphandlingarna i Sverige och är beslutad av regeringen.

Den nationella upphandlingsstrategin innehåller följande sju inriktningsmål:

1. Offentlig upphandling som strategiskt verktyg för en god affär
2. Effektiva inköp
3. En mångfald av leverantörer och en väl fungerande konkurrens
4. En rättssäker offentlig upphandling
5. En offentlig upphandling som främjar innovationer och alternativa lösningar
6. En miljömässigt ansvarsfull offentlig upphandling
7. Offentlig upphandling som bidrar till ett socialt hållbart samhälle

3.4 Region Gotlands vision och mål

Region Gotlands inköp ska bidra till att nå Region Gotlands vision och mål.

- Visionen ”Gotland – En kreativ ö med plats för hela livet” enligt den regionala utvecklingsstrategin ”Vårt Gotland 2040” har följande övergripande mål:
 - Gotland är ett tryggt och inkluderande samhälle med livskvalitet för alla
 - Gotland är en förebild i energi- och klimatomställningen
 - Gotland är en nytänkande tillväxtregion med utvecklingskraft
- Styrkort och verksamhetsplaner
- Region Gotlands strategiska inköpsmål:
 - Helhetsorientering, hållbarhet och god försörjningsberedskap
 - Långsiktighet
 - Lätt att handla rätt
 - Effektivitet, kvalitet och regelmässighet

Genom ovan strategiska inköpsmål ska uppnås effekter som affärsnytta och totalkostnadseffektivitet, ökad avtalstrohet enhetligt inköpsarbete och sänkta inköpskostnader.

4 Vägledande principer för beslut och styrning

Nedan vägledande principer för beslut och styrning ska användas vid inköp.

4.1 Affärsmässiga inköp

- Region Gotlands samlade behov av varor, tjänster och byggtreprenader ska tillgodoses med rätt funktion och kvalitet till största affärsnytta och totalkostnadseffektivitet.
- Region Gotland ska agera affärsmässigt. Den konkurrens som finns på marknaden ska tillvaratas.
- Region Gotland ska aktivt verka för dialog och information till marknaden för att främja goda affärer.

- Region Gotland ska underlätta för små och medelstora företag¹ att delta i upphandlingar.
- Region Gotland följer upp inköp och avtal för att säkerställa att inköp görs på rätt sätt och att leverantörerna uppfyller avtal, dvs arbetar för hög avtalstrohet.
- Region Gotland utvärderar löpande inköpsarbetet för att säkerställa att erfarenheter tillvaratas och att utveckling sker.

4.2 Affärsetiska inköp

- Region Gotlands inköpsarbete ska vara rättssäkra genom att följa lagar och regionens styrande dokument. Jäv och korruption ska motverkas.
- Region Gotlands befintliga och gällande ramavtal ska i första hand användas.

4.3 Hållbara inköp

- Region Gotlands inköp ska bidra till en ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030. Miljökrav, klimatpåverkan och sociala krav ska beaktas i varje upphandling.
- Region Gotlands inköp ska bidra till god försörjningsberedskap.

5 Ansvar för Region Gotlands inköpsverksamhet

Region Gotland ska ha en tydlig, sammanhållen, ändamålsenlig och väl fungerande inköpsverksamhet. Nedan beskrivs ansvarsfördelningen som tillsammans med aktuella delegationsordningar gäller för Region Gotlands inköpsverksamhet.

5.1 Regionfullmäktiges ansvar

Regionfullmäktige:

- fastställer och beslutar om policy för inköp.
- uppdrar åt regionstyrelsen att meddela inköpsriktlinjer samt riktlinjer för direktupphandlingar utifrån denna policy
- beslutar om inköp av principiell beskaffenhet eller inköp som på annat sätt är av större vikt för regionen.

5.2 Regionstyrelsens ansvar

Regionstyrelsen:

- fastställer och beslutar om frågor rörande riktlinjer för inköp.
- ansvarar för och beslutar om det strategiska inköpsarbetet, det vill säga övergripande styrning, ledning och strategisk analys inom inköpsområdet.
- ansvarar för att det inom regionen finns en central organisation med inköps- och upphandlingskompetens, som organiseras under regionstyrelsen.
- ansvarar för och beslutar om upphandlingar som omfattar hela regionens behov s. k. regionövergripande upphandlingar. Beslutsrätten kan delegeras till tjänsteperson.

¹ Begreppet SME ("small and medium sized enterprises", små och medelstora företag) används ofta utan att det närmare preciseras hur stort företaget är. I Sverige tillämpas Europeiska kommissionens definition av små företag och medelstora företag. Klassificeringen baseras på antal anställda samt antingen nettoomsättning eller balansomslutning.

5.3 Nämndernas ansvar

Varje nämnd utgör en upphandlande myndighet. Varje nämnd:

- ansvarar för att policy och riktlinjer för inköp efterföljs och inarbetas i de egna verksamhetsplanerna och rutinerna.
- har ansvaret för sina s.k. nämndspecifika inköp, upphandlingar, avrop, överprövningar och ingångna avtal.
- ansvarar för och beslutar om upphandlingar inom nämndens förvaltningsområde så kallade nämndspecifika upphandlingar.
- ska analysera inköpsens betydelse för verksamheternas resultat.
- ska ha en utsedd chef som deltar i det strategiska inköpsarbetet för Region Gotland i det strategiska upphandlingsrådet.
- ska ha minst en så kallad inköpssamordnare, som samordnar inköp och upphandlingar samt är kontaktperson inom nämnden och mot övriga nämnder samt som deltar i det taktiska upphandlingsrådet.
- ansvarar för att inköpsarbetet görs i samverkan med upphandlingsstödsenheten och representanter för berörda förvaltningar
- ansvarar för uppföljning och internkontroll av sina inköp.

5.4 Upphandlingsstödsenhetens ansvar

Upphandlingsstödsenheten är den centrala organisation med inköps- och upphandlingskompetens, som organiseras under regionstyrelsen.

Upphandlingsstödsenheten:

- ansvarar för att inköpsarbetet görs i samverkan med representanter för berörda förvaltningar.
- ansvarar för löpande utvärdering och förslag till revideringar av inköpspolicy med tillhörande riktlinjer.
- ansvarar för det strategiska inköpsarbetet, det vill säga genomförandet av övergripande styrning, ledning och strategisk analys inom inköpsområdet.
- har ett övergripande ansvar inom regionen för samverkan inom inköpsområdet inom Region Gotland och med externa intressenter.
- arbetar för att utveckla regionens inköpsverksamhet och ansvarar för att Region Gotlands inköpsprocess är effektiv och ändamålsenlig.
- arbetar för att öka enhetlighet i Region Gotlands inköp.
- samordnar och effektiviserar regionens samlade inköp för att säkerställa affärsnytta och totalkostnadseffektivitet.
- ansvarar för att planera och leda de regionövergripande upphandlingarna samt de nämndspecifika upphandlingar som respektive förvaltning efterfrågar.
- utvecklar metoder och stöd för uppföljning och utvärdering av de inköp och avtal som görs.
- ger stöd, support och utbildning i inköpsfrågor samt utvecklar Region Gotlands digitaliserade inköp såsom e-handel.
- ansvarar för att sammanställa och publicera en regiongemensam upphandlingsplan.

5.5 Budgetansvarigs ansvar

- ansvarar för att inköp inom ansvarsområdet görs i enlighet med regionens inköspolicy, riktlinjer för inköp och direktupphandling samt inköpsprocess.
- ansvarar för att säkerställa att medarbetare inom ansvarsområdet som genomför inköp har erforderlig kompetens.

5.6 Medarbetares ansvar

- medarbetare som gör inköp ansvarar för att dessa görs korrekt och att befintliga avtal följs.

6 Implementering och förvaltning av Region Gotlands inköspolicy

Regionstyrelsen ansvarar för att Region Gotlands inköspolicy med tillhörande riktlinjer implementeras ändamålsenligt och är väl kända hos berörda i nämnder och förvaltningar.

Inköspolicyn ska utvärderas och beslutas minst en gång under varje mandatperiod. Inköspolicyn revideras även löpande vid behov. Regionstyrelsen ansvarar för att utvärdering sker och bereds för beslut till regionfullmäktige.